

bujące na nowo stawić czoło. Liczba jeńców i zdobyczy jest wielka. W Jeziernej wpadły nam w ręce bogate zapasy aprowizacyjne, materiału strzelniczego i sprzętu wojennego.

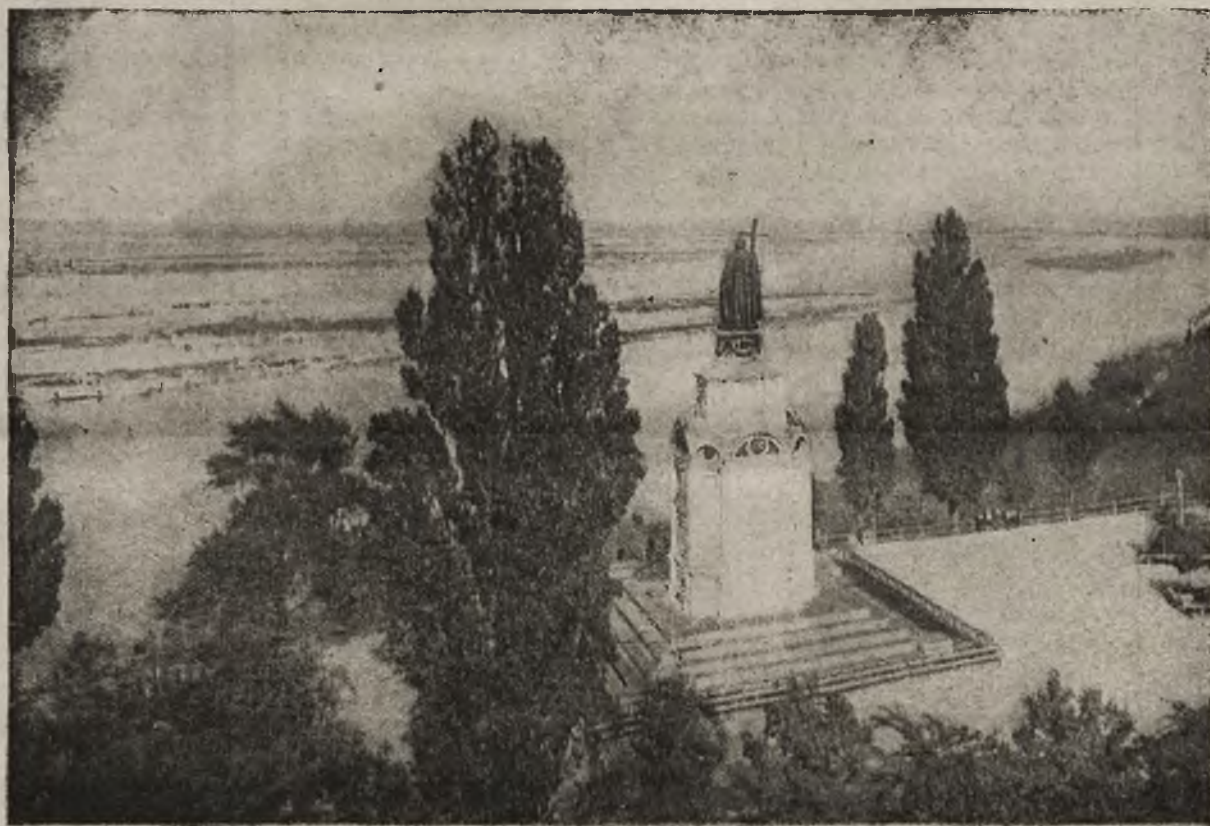
Podobnie jak podczas wielkiego odwrotu rosyjskiego w r. 1915 w Galicyi i w Polsce, wojska, dowodzone przez Kierenskiego, przez osobne kompanie podpalaczy, uzbrojone granatami ręcznymi, zapalają wszystkie miasta i miejscowości, które muszą pozostawić zwycięzcom. Palące się miejscowości znaczą drogę uciekających Rosyan. Podobnie, jak przy poprzednich odwrotach, gościńce i drogi są pełne sprzętu wojennego, porzuconych sztuk uzbrojenia, przewróconych samochodów, ugrzęźniętych wozów. Liczba jeńców i zdobyczy rośnie z godziny na godzinę.

A oto jak sami Rosjanie w urzędowym komunikacie przyznają się do tej klęski, a zarazem ją tłumaczą:

„Po silnem przygotowaniu działań, nieprzyjaciół kilkakrotnie zaatakował nasze wojska na froncie Pieniaki—Harbuzów, 30 wiorst na południe od Brodów. Z początku wszystkie ataki zostały odparte. Około godziny dziesiątej pułk, który się znajdował na odcinku Batków—Manajów (zdjęcie z pozycji rosyjskich w trzech liniach rowów pod Manajowem, dokonane przez austro węgierskich lotników, podajemy na jednej z naszych ilustracji), opuścił z własnego popędu swoje rowy strzeleckie i cofnął się, co wywołało także cofnięcie się sąsiednich części wojska i dało nieprzyjacielowi możliwość rozszerzenia



Przebudzenie się Ukrainy: Kijów — widok na miasto zza Dniepru.



Przebudzenie się Ukrainy: Kijów — pomnik księcia Włodzimierza św.

swego sukcesu. Nasza klęska tłumaczy się tem, że wiele części wojska, pozostających pod wpływem agitacji maksymalistów, mimo otrzymanego rozkazu, żeby wspierały zaatakowane wojska, urządziło zgromadzenia i naradzało się na nich nad tem, czy mają wykonywać rozkazy, oraz i tem, że wiele pułków odmówiło pełnienia swych powinności wojskowych i opuściło swoje pozycje bez wszelkiego nacisku ze strony nieprzyjaciela. Wysiłki wodzów, tudzież komitetów, żeby je skłonić do wykonywania rozkazów, pozostały daremnymi.

Te tłumaczenia oczywiście klęski rosyjskiej nie usuną. Jest ona wielką, może przejść w pogrom zupełny. W chwili, gdy to piszemy, armie niemieckie i austriackie stoją tuż pod Tarnopolem, stolicą części Galicyi wschodniej, okupowanej przez Rosyan, która od początku wojny znajduje się w ich rękach. Wzięcie go oznaczałoby wyparcie Rosyan z Galicyi. W każdym razie już i tak mocarstwa centralne wzięły na Wschodzie zupełny odwet za krótkotrwałe powodzenie militarne rosyjskich armii „republikanów”.

Przebudzenie się Ukrainy.

Jednem z najważniejszych może następstw rewolucyi rosyjskiej jest przebudzenie się Ukrainy do samodzielnego życia narodowego. Południowa Rosja ze swą przeważnie ukraińską ludnością, którą uważano dotąd za niewylączalną część składową Rosyi, zapragnęła nagle autonomii, samodzielności terytorialnej, ba nawet niepodległości państwowej. —

Olbrzymi a żyzny kraj, obejmujący dorzecza Dniestru, Bohu, Dniepru i Donu, najżyźniejsze czarnoziemne obszary, produkujące dwie trzecie zboża rosyjskiego i jedyne w Rosyi zagłębie węglowe nad Donem, zapragnął nagle oddzielenia się od Rosyi. W Kijowie odbyły się liczne kongresy ukraińskie: włościański, wojskowy, religijny, wreszcie ogólnonarodowy, na których proklamowano samodzielność Ukrainy; odbyły się także olbrzymie, setki tysięcy uczestników liczące demonstracje za tym samym postulatem.

Jako wyraz tych dążeń powstały w Kijowie i na całej Ukrainie liczne organizacje narodowe ukraińskie. Wszystkie one wystawiły jedno hasło. W przeszłym numerze „Nowości” podaliśmy treść „uniwersalu”, jaki zjazd kijowski wystosował do narodu ukraińskiego i do rządu rosyjskiego. Obecnie przytaczamy odpowiedź na ten memoriał i wogóle na wypadki na Ukrainie ze strony rosyjskiego rządu rewolucyjnego w Petersburgu, ogłoszoną przez urzędową agencję petersburską. Brzmi ona następująco:

„Po złożeniu sprawozdania ministrów Kiereńskiego, Tereszczenkii i Ceretellego w kwestyi ukraińskiej, powziął rząd tymczasowy następującą decyzję:

Ustanawia się osobny sekretaryat jeneralny, jako wyższy organ dla administracji spraw ukraińskiego terytorium. Skład personalu tego sekretaryatu złożonym będzie z osób, ustanowionych przez rząd w porozumieniu się z ukraińską radą centralną, która ma być uzupełnioną przez przedstawicieli innych Ukrainę zamieszkujących narodowości. Projekty



Niemiecka ofensywa na Zachodzie: Odprowadzanie jeńców poza front